

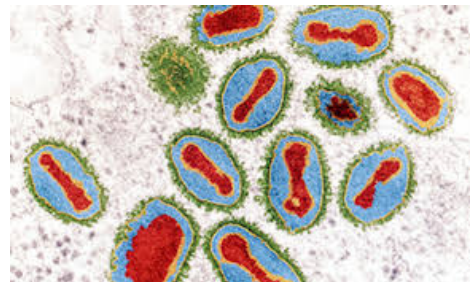

คือโรคติดต่อร้ายแรงที่เกิดจากไวรัสวาริโอลา *variola virus* เป็นโรคติดต่อ แพร่กระจายจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่ง ผู้ที่เป็นไข้ทรพิษจะมีไข้และมีผื่นพิวหนิงที่ลุกลาม คนส่วนใหญ่ที่เป็นไข้ทรพิษหายเป็นปกติ แต่ประมาณ 3 ใน 10 คนที่เป็นโรคนี้อาจเสียชีวิต ผู้รอดชีวิตจากไข้ทรพิษหลายคนมีรอยแผลเป็นถาวรตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยเฉพาะใบหน้า และบางคนตาบอด

อาการ

ระยะฟักตัว 7 ถึง 19 วัน เป็นระยะที่ยังไม่แพร่กระจาย มักจะไม่มีอาการ ระยะเริ่มแรก 2 ถึง 4 วัน มีไข้สูง ปวดหัวและปวดตัวบางครั้งอาเจียน ในวันที่ 4 เริ่มมีผื่นขึ้นผื่นเริ่มจากจุดสีแดงเล็ก ๆ ที่ลิ้นและในปาก จุดเหล่านี้จะแตกเป็นแผลและแพร่กระจายไวรัสจำนวนมากเข้าไปในปากและลำคอ ผู้ป่วยยังคงมีไข้เมื่อแผลในปากเริ่มสลาย จะเกิดผื่นขึ้นที่พิวหนิง โดยเริ่มที่ใบหน้าและลามไปที่แขนและขา และจากนั้นไปที่มือและเท้า โดยปกติแล้วจะแพร่กระจายไปยังทุกส่วนของร่างกายภายใน 24 ชั่วโมง เมื่อผื่นนี้ปรากฏขึ้น ไข้ก็เริ่มลดลง และบุคคลนั้นอาจเริ่มรู้สึกดีขึ้น ในวันที่สี่ แผลที่พิวหนิงจะเต็มไปด้วยตุ่มหนา และมักมีรอยบวมอยู่ตรงกลาง แผลพุพองจะกลายเป็นตุ่มหนองหลังจากผ่านไปประมาณ 5 วัน ตุ่มหนองจะเริ่มตกสะเก็ด ภายในสัปดาห์ที่สองหลังจากเกิดผื่นขึ้น แผลส่วนใหญ่จะตกสะเก็ด สะเก็ดเริ่มหลุดออกก็รอยไว้บนพิวหนิงสามสัปดาห์หลังจากผื่นปรากฏขึ้น สะเก็ดส่วนใหญ่จะหลุดออกมาใช้เวลาประมาณ 6 วัน

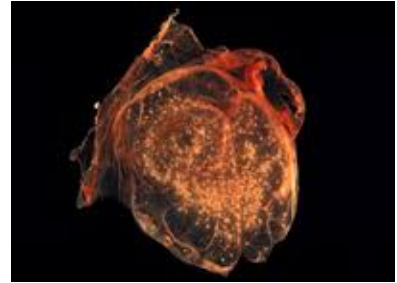
วินิจฉัย

จากการซักประวัติการสัมผัสเชื้อและอาการ รวมถึงเก็บตัวอย่างตุ่มส่ง PCR (Polymerase Chain Reaction)

วัคซีนป้องกันโรคไข้ทรพิษ

วัคซีนสำหรับป้องกันไข้ทรพิษเรียกว่า Vaccinia Virus Vaccine เป็นวัคซีนที่ผลิตมาจากเชื้อไวรัส Vaccinia คล้าย Smallpox virus แต่มีความรุนแรงน้อยกว่า มีผลต่อการป้องกัน 3 กรณีดังนี้

- ได้รับวัคซีนก่อนได้รับเชื้อไวรัส จะสามารถป้องกันไม่ให้เกิดโรคได้
- ได้รับวัคซีนภายใน 3 วันหลังจากได้รับเชื้อไวรัส วัคซีนสามารถช่วยป้องกันการเกิดโรคฝีดาษได้ แต่หากเกิดโรคอาการก็จะไม่รุนแรงเท่าคนที่ไม่ได้รับวัคซีน
- ได้รับวัคซีนหลังจาก 4-7 วันนับจากได้รับเชื้อไวรัส มีโอกาสที่จะเกิดโรคฝีดาษ แต่อาการจะเบากว่าผู้ที่ไม่ได้รับวัคซีนมาก่อน

ยารักษาโรคฝีดาษ

ยา Cidofovir เป็นยาต้านไวรัสที่ใช้รักษาการติดเชื้อไวรัสชนิดหนึ่งในผู้ป่วยโรค HIVs และยานี้มีฤทธิ์ยับยั้งเชื้อฝีดาษในหลอดทดลองด้วย แต่มีข้อเสีย คือ เกิดพิษต่อไตในมนุษย์

ยา Tecovirimat (TPOXX)

ในเดือนกรกฎาคม ปี 2018 สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาสหรัฐอเมริการับรองยา Tecovirimat (TPOXX) สำหรับใช้รักษาไข้ทรพิษ โดยมีผลการศึกษาในหลอดทดลองพบว่า ยาช่วยยับยั้งการเจริญของเชื้อไข้ทรพิษ มีประสิทธิภาพในการรักษาสัตว์ทดลองที่มีอาการป่วยด้วยโรคที่ใกล้เคียงกับฝีดาษ นอกจากนี้ยังได้ทดลองใช้กับอาสาสมัครที่มีสุขภาพดี พบว่ามีผลข้างเคียงเพียงเล็กน้อยเท่านั้นอย่างไรก็ตาม ยาทั้สองชนิดนี้ยังไม่ถูกนำมาทดลองในผู้ป่วยไข้ทรพิษจริง ๆ เนื่องจากยังไม่มีการระบาดในปัจจุบัน